

FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
VOLUME-2, ISSUE-1

DUNYO MAMLAKATLARI HAYOTIDAGI IKKINCHI JAHON
URUSHIDAN KEYINGI O'ZGARISHLAR.

Gulyamov Alisher Azizovich

Osiyo Xalqaro Universiteti

“Tarix va filologiya” kafedrası o‘qituvchisi

aligulyamov1997@gmail.com

Ashurov Daler Sherali o‘g‘li

Osiyo Xalqaro Universiteti

1-T-24 guruh talabasi

Ashurovdaler778@gmail.com

Annotatsiya: Ikkinchi jahon urushidan keyin AQSH va SSSR davlatlari o‘rtasida yuz bergan “sovuq urush” siyosati, urushdan keyin G‘arb davlatlari hayotida yuz bergan o‘zgarishlar.

Kalit so‘zlar: Ikkinchi jahon urushi, AQSH, Nyunbergdagi sud jarayonlari, Yevropani tiklash dasturi, G‘arb davlatlari, “Sovuq urush”, Marshall rejasi, SSSR, “Qurollanish poygasi”, Ikki harbiy-siyosiy ittifoq, Qo‘shilmaslik harakati, Varshava shartnomasi, BMT, Qayta qurish siyosati”, Tashqi aloqalar, keskinliklarning yumshashi, mustaqil davlatlarning tashkil topishi.

Insoniyat tarixidagi eng qonli va shavqatsiz hisoblangan II jahon urushi butun dunyo davlatlarini qamrab oldi. Ularning iqtisodiy va harbiy qudratlari salbiy tarafga ketishiga sabab bo‘ldi. Aslini olganda urush bir kunda boshlanmaydi. Urushga yillar davomida tayyorlaniladi va qulay vaziyatda boshlanadi. Ikkinchi jahon urushidan keyin AQSh boshliq G‘arb davlatlari sobiq ittifoq boshliq "sotsialistik lager" davlatlariga qarshi "Sovuq urush"ni boshlashgan bo‘lsa, bu urushning tugashi uchun har ikki tomon o‘z hissasini qo‘shishdi, zero, ular Noosfera davri talablarini mutlaqo e‘tibordan soqit qilgan bolsalar-da, ammo yadroviy-kosmik asr voqeligi bilan hisoblashishga majbur edilar. Chunki jahon miqyosida yopirilib kelayotgan yalpi umumiy planetar xavf-xatar kuchlarni har ta‘rafga parchalanib ketishini emas, balki birlashish, murosala yo‘li bilan yaqinlashuvini taqozo etardi¹. Ikkinchi jahon urushi 1939 yil 1-sentabrdan 1945 yil 2-sentabrigacha ya‘ni 6 yil davom etdi. Bu urush dunyoning 61 davlatini o‘z domiga tortdi. Ularda dunyo aholisining 80% yashar edi. Armiya saflariga jami 110 mln kishi safarbar etildi. Ikkinchi jahon urushi tarixda eng dahshatli, eng ko‘p talofat va ko‘p vayrongarchilik keltirgan urush sifatida iz qoldirdi.

¹ Karimov.I.Noosfera:Geosiyosat va Mafkura.”Yangi asr avlodi”.Toshkent.2008.87-b.

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
VOLUME-2, ISSUE-1**

Chunonchi maxsus adabiyotlarda qayd etilishicha, bu urushda 65-67 mln kishi halok bo'lgan. Ularning yarmi tinch aholi edi. Vayrongarchilikdan ko'rilgan zarar va urush harajati birgalikda 4 trillion dollarni tashkil etdi. Bu urush ayni paytda eng dahshatli qurollar ishlatilgan urush ham edi. Urush oxirida hatto raketa quroli hamda atom bombasi yaratildi va ular insoniyatga qarshi ishlatildi². Ikkinchi jahon urushi (1 sentabr 1939 – 2 sentabr 1945), XX asrda sodir bo'lgan jahon tarixidagi eng yirik urush. Ushbu urush XX asr fojiasi sifatida insoniyat tarixiga kirgan. Urush oxirida millionlab odamlar halok bo'ldi va millionlab odamlar uysiz qoldi, Evropa iqtisodiyoti qulab tushdi va Evropaning sanoat infratuzilmasining katta qismi vayron bo'ldi. Bunga javoban, 1947-yilda, AQSh davlat kotibi Jorj Marshal nomi bilan tanilgan "Evropani tiklash dasturi" ni ishlab chiqdi va bu reja tarixga "Marshall rejasi" nomi bilan kirdi³. Rejaga muvofiq, 1948–1952-yillarda Amerika Qo'shma Shtatlari hukumati zarar ko'rgan mamlakatlarni tiklash uchun 13 milliard AQSh dollar (2019-yilda 149 milliard AQSh dollari) G'arbiy Evropa davlatlariga ajratdi. Iqtisodiyot vayron bo'lgan edi. Sovet Ittifoqi kapital resurslarining qariyb to'rt dan bir qismi yo'q qilindi va 1945-yilda sanoat va qishloq xo'jaligi mahsulotlari urushdan oldingi darajadan ancha past bo'ldi. Mamlakatni tiklashda yordam berish uchun Sovet hukumati Angliya va Shvetsiyadan cheklangan kreditlar oldi; Marshall rejasi bo'yicha AQSh tomonidan taklif qilingan yordamni rad etdi. Buning o'rniga Sovet Ittifoqi o'zi tomonidan ishlag'ol qilingan Markaziy va Sharqiy Evropani mashina va xom ashyo yetkazib berishga majbur qildi. Germaniya va sobiq natsistlar sun'iy yo'ldoshlari Sovet Ittifoqiga to'lovlarni amalga oshirdilar. Qayta qurish dasturi qishloq xo'jaligi va iste'mol tovarlariga zarar yetkazadigan og'ir sanoatni ta'qiqladi. 1953-yilga kelib po'lat ishlab chiqarish 1940-yil darajasidan ikki baravar ko'p edi, ammo ko'plab iste'mol tovarlari va oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish 1920-yillarning oxiriga nisbatan past bo'ldi. Ikkinchi jahon urushi tugagach G'olib davlatlar SSSR, AQSh va Buyuk Britaniya hukumat rahbarlarining konferentsiyasi 1945 yil 17-iyuldan 2-avgustgacha Potsdamda ishladi. Germaniyani bosib olish tizimi nihoyat kelishib olindi; mag'lubiyatga uchragan mamlakatda oliy hokimiyatni har biri o'z ishlag'ol zonasida joylashgan. SSSR, AQSH, Buyuk Britaniya va Frantsiya qurolli kuchlarining bosh qo'mondonlari amalga oshirishi ko'zda tutilgan edi. Polshaning g'arbiy chegaralari ustida qattiq kurash boshlandi. I.V. Stalin bosimi ostida g'arbiy chegara Polsha Oder va Neisse daryolari bo'yida tashkil topgan⁴. Kenigsberg shahri va uning atrofidagi hududlar SSSRga, Sharqiy Prussiyaning boshqa qismi Polshaga o'tkazildi. Qo'shma Shtatlarning ba'zi

² Lafasov.M. Jahon tarixi.T.: "Turon-Iqbol" 2005. 139-156 bet.

³ Lafasov.M.Xoliqov.E.Qodirova.D. Jahon tarixi . T.: "O'qituvchi".2001.212-b.

⁴ Weisberger B. Sovuq urush Sovuq tinchlik: 1945 yildan beri AQSh va Rossiya. N.Y. 1985. 96-bet

FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI VOLUME-2, ISSUE-1

mamlakatlarga diplomatik tan olish haqidagi urinishlari muvaffaqiyatsiz yakunlandi Sharqiy Yevropa hukumatlarining qayta tashkil etilishiga bog'liq. Shunday qilib, aslida bu mamlakatlarning SSSRga qaramligi tan olindi. Uch tomon asosiy harbiy jinoyatchilarni javobgarlikka tortish qarorini tasdiqladi. Butun SSSR uchun muhim siyosiy muammolarni muvaffaqiyatli hal qilish qulay xalqaro vaziyat, Sovet armiyasining muvaffaqiyatlari, shuningdek, ittifoqchilarning SSSRning Yaponiya bilan urushga kirishidan manfaatdorligi bilan tayyorlandi⁵. Ikkinchi jahon urushidan keyingi davrda jahon hamjamiyatini shakllantirish, xalqaro xamkorlikni rivojlantirish va kengaytirishda BMT muhim ahamiyat kasb etdi. Ikkinchi jahon urushi davom etayotgan davrdayoq Millatlar Ligasidan farqli o'laroq jahonda xalqaro xavfsizlik vaqtinchalikni ta'minlab turishga qodir bo'lgan xalqaro tashkilotni tuzishga harakat boshlangan edi. Bu savolga yakuniy javob 1945 yilning aprelida bo'lib o'tgan San-Frantsiskodagi xalqaro konferentsiyada Birlashgan Millatlar Tashkiloti (BMT)ni tuzish va uning Nizomini ishlab chiqishga Qaror qabul qilindi. Birlashgan Millatlar Tashkiloti Ikkinchi Jahon Urushining yakuniy bosqichida San-Frantsiskodagi konferentsiyada 1945 yil 25-aprelda ish boshlagan konferentsiyada tashkil etilgan.

To'rtta buyuk davlat: SSSR, AQSh, Buyuk Britaniya nomidan 42 davlatga taklifnomalar yuborilgan. Sovet delegatsiyasi Ukraina va Belorussiya vakillari uchun taklif uyushtirishga muvaffaq bo'ldi. Anjumanda jami 50 ta davlat ishtirok etdi. 1945 yil 26-iyunda konferentsiya BMT Nizomini qabul qilish bilan o'z ishini yakunladi⁶. Birlashgan Millatlar Tashkiloti Nizomi tashkilot a'zolarini o'zaro kelishmovchiliklarni faqat tinch yo'l bilan hal qilishga, xalqaro munosabatlarda kuch ishlatish yoki kuch ishlatish bilan tahdid qilishdan saqlanishga majbur qildi. Xartiyada, shuningdek, barcha odamlar tengligi, inson huquqlari va asosiy erkinliklariga hurmat, barcha xalqaro shartnoma va majburiyatlarga rioya qilish zarurligi e'lon qilindi.

BMTning asosiy vazifasi global tinchlik va xalqaro xavfsizlikni ta'minlashga hissa qo'shish edi. Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh Assambleyasining sessiyalari har yili BMTga a'zo barcha davlatlar delegatlari ishtirokida o'tkazilishi belgilandi. Global tinchlikni saqlash masalalarida asosiy rol o'n to'rt a'zodan iborat BMT Xavfsizlik Kengashiga yuklandi. Ulardan beshtasi doimiy hisoblangan (SSSR, AQSh, Buyuk Britaniya, Fransiya, Xitoy), qolganlari har ikki yilda bir marta qayta saylanishi kerak edi. Eng muhim shart Birlashgan Millatlar Tashkiloti Xavfsizlik Kengashining doimiy a'zolarining bir ovozdan qaror topgan tamoyili edi. Bu tamoyil Birlashgan Millatlar Tashkilotini har qanday mamlakat yoki mamlakatlar guruhiga

⁵ Анатолий Грамико “Истоки и влияние холодной войны на мировую политику” Москва. Сентрполиграф, 2015, В-7.

⁶ Muhammad Sidiqov, M. (2019) Xorijiy Sharq va G'arb mamlakatlarida ijtimoiy-siyosiy jarayonlar. Toshkent: Qaqnus media. 113-b

FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI VOLUME-2, ISSUE-1

nisbatan diktator quroliga aylantirishdan himoya qildi. Potsdam konferentsiyasida Germaniyaning sobiq ittifoqchilari bilan sulh bitimlari loyahasini tayyorlashi lozim bo'lgan Tashqi ishlar vazirligi kengashi tashkil etilgan edi. Bunday bitimlar 1947 yil 9-fevralda Bolgariya, Vengriya, Italiya, Ruminiya, Finlyandiya bilan imzolandi⁷. Parij tinchlik konferentsiyasidayoq (1946-yil iyul-oktabr) SSSR va G'arbiy mamlakatlar o'rtasida urushdan keyingi tinchlikda hal qilinishi lozim bo'lgan muhim masalalar yuzasidan kelishmovchiliklar paydo bo'ldi. Germaniya muammosini hal qilishdagi ziddiyatlarning chuqurlashuvi 1949 yilda Germaniyani turli ijtimoiy tuzumga asoslangan ikki davlatga bo'linib ketishiga olib keldi⁸. Sobiq ittifoqchilar o'rtasidagi o'zaro munosabatlar yomonlashdi va harbiy-texnik, savdo-iqtisodiy, siyosiy raqobat va qarshi kurash tusini oldi. Bir tomon tashqi siyosiy harakatlarni qabul qilgan bo'lsa, boshqa bir tomon bu harakatlarni o'zlarining manfaati va xavfsizligiga tahdid deya qabul qildi. Sharqiy Yevropa mamlakatlarida sotsialistik tartibning qaror topishi, mustamlaka mamlakatlardagi ozodlik harakatlarida SSSRning yordami G'arb mamlakatlari tomonidan SSSRning Evropadagi an'anaviy kuchlar mutanosibligini buzishga intilishi deya baholandi⁹. Urush davrining musibatlarini o'z boshidan kechirgan kishilarning xotiralaridan ma'lum bo'lishicha, odamlar o'sha vaqtda sovet rejimini himoya qilish zaruriyati haqida kam o'ylar edilar. Xalqning aksariyat qismi mustabid tuzumni qoralar edi. Chunki, xalqning xotirasidan hali Turkiston Muxtoriyatini qonga belanganligi, istiqloqlilik harakatining zo'ravonlik bilan bostirilishi, diniy e'tiqod uchun ta'qib qilishlar esdan chiqmagandi. Jamoalashtirishning stalincha zo'ravonlik bilan amalga oshirilishi natijasida yuz bergan jinoyatlar xotiradan ko'tarilmagan edi. Mustabid tuzumning ommaviy qatag'onlaridan qolgan yaralar hali bitmagan edi. Biroq, o'zbek xalqining fashizmga bo'lgan nafrati mustabid tuzum yetkazgan g'am-alamni orqa o'ringa surib qo'ydi va u dushmanga qarshi otlandi¹⁰. Shuningdek, mustabid tuzumning "mafкура mashinasi" ham benuqson ishladi - u SSSR tarkibidagi barcha mustamlaka xalqlarni fashizmga qarshi kurashga safarbar qila oldi.

⁷ Kichkilov.H.Fayzullayeva.M.Eng yangi tarix.(1945-2010) o'quv qo'llanma.Toshkent."Yangi nashr".2011.217-b.

⁸. "Рассеянная супердержава": внешняя политика США в постбиполярном мире.Ольга Игоревна Ребро, МГИМО МИД России, Москва, Россия Максим Александрович Сучков, МГИМО МИД России, Москва, Россия.2021.

⁹ Хидоятлов Г.А. Гулям ов Х.Г. "Всемирная история. Новейший период Европа и США после второй мировой войны (1945-1995)" Т., 1999.322-b

¹⁰ Sagdullayev.A. Aminov.B. Mavlonov .O'. Norqulov.N.O'zbekiston tarixi: Davlat va jamyat taraqqiyoti.1 qism."Akademiya".Toshkent.2000.281 b.

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
VOLUME-2, ISSUE-1**

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Amerika Rossiya bilan yuzma-yuz: rus-amerika munosabatlari qadimgi davrlardan to hozirgi kungacha. N.Y., 1950. B. 277.
2. Colin S. Gray. "How Has War Changed Since the End of the Cold War?" May 2004.
3. Frank Schimmelfennig. "Multilateralism in Post-Cold War NATO: Functional Form, Identity-Driven Cooperation". Paper for AUEB International Conference on "Assessing Multilateralism in the Security Domain", 3-5 June 2005, Delphi, Greece.
4. Joshua R. Itzkowitz SHifrinson."Deal or No Deal? The End of The Cold War and the U.S. Offer to Limit NATO Expansion".Washington Quarterly.2019
5. Kichkilov.H.Fayzullayeva.M.Eng yangi tarix.(1945-2010) o'quv qo'llanma.Toshkent."Yangi nashr".2011.
6. Анатолий Грамико "Истоки и влияние холодной войны на мировую политику" Москва. Сентрполиграф,
7. Оскар Санчес-Сибони "Красная глобализация. Политическая экономия холодной войны от Сталина до Хрущева "Библиороссика", 2014.
8. Ilniyazovich, S. F. (2023). RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING TARIX FANINI O'QITISHDAGI AHAMIYATI.
9. Ilniyoz o'g'li, S. F. (2023). ETNOGRAFIK TADQIQOTLARDA QORAQALPOQ XALQINING YORITILISHI.
10. Ilniyazovich, S. F. (2024). The Formation of Preliminary Knowledge about the People of Karakalpak. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 4(3), 149-155.
11. Sayfutdinov, F. (2024). BUXORO AMIRLIGINING QURILISH TARIXI: MADANIY VA ARXITEKTURA TARAQQIYOTI MEROSI. *Modern Science and Research*, 3(12), 852-858.
12. Sayfutdinov Feruz Ilniyoz o'g'li. (2023). XX ASR 2-YARMI XXI ASR BOSHLARI ZARAFSHON VOHASIDA ETNOSLARARO MUNOSABATLAR. *TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI*, 3(9), 1–5. Retrieved from <https://sciencebox.uz/index.php/ajed/article/view/7941>
13. Sayfutdinov, F. (2024). ILLUMINATION OF THE SPIRITUAL LIFE OF THE KARAKALPAK PEOPLE IN RESEARCH. *Journal of Universal Science Research*, 2(5), 441–452. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/universal-scientific-research/article/view/34891>

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
VOLUME-2, ISSUE-1**

14. Sayfutdinov, F. (2024). MANG'IT AMIRLARI DAVRIDA BUXORO AMIRLIGI ME'MORCHILIK SOHASI RIVOJI. *Modern Science and Research*, 3(10), 620–629. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/45335>
15. Ilniyazovich, S. F. (2024). Historiography of Various Expeditions and their Results in the Regions Inhabited by Karakalpaks in the First Half of the 20th Century. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 4(9), 159-165.
16. Sayfutdinov Feruz Ilniyoz o'g'li. (2023). XIX ASRDA XONLIKLARNING O'ZARO SAVDO MUNOSABATLARI. *JOURNAL OF SCIENCE, RESEARCH AND TEACHING*, 2(8), 111–114. Retrieved from <http://jsrt.innovascience.uz/index.php/jsrt/article/view/284>
17. Sayfutdinov, F. (2023). ILLUMINATION OF KARAKALPAK PEOPLE IN ETHNOGRAPHIC STUDIES. *Modern Science and Research*, 2(12), 910–917. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/27281>
18. Sayfutdinov, F. (2024). HISTORIOGRAPHY OF INFORMATION ABOUT THE POPULATION OF THE ZARAFSHAN OASIS. (20TH CENTURY). *Modern Science and Research*, 3(2), 911–914. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/29503>
19. Sayfutdinov, F. (2024). ETHNIC COMPOSITION OF THE ZARAFSHAN OASIS (2ND HALF OF THE 20TH CENTURY). *Modern Science and Research*, 3(1), 577–581. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/28335>
20. Sayfutdinov Feruz Ilniyozovich, . (2023). LAND OWNERSHIP RELATIONS BASED ON THE NATIONAL ECONOMY OF KARAKALPAK. *International Journal Of Literature And Languages*, 3(11), 20–27. <https://doi.org/10.37547/ijll/Volume03Issue11-04>
21. Sayfutdinov Feruz Ilniyozovich, . (2023). STUDY OF THE KARAKALPAK PEOPLE IN ETHNOLOGICAL SCIENTIFIC WORKS HISTORY . *International Journal Of History And Political Sciences*, 3(12), 61–68. <https://doi.org/10.37547/ijhps/Volume03Issue12-11>
22. Sayfutdinov, F. (2023). ANALYSIS OF DATA ON LAND OWNERSHIP AND LIVESTOCK FARMING OF KARAKALPAKS. *Modern Science and Research*, 2(10), 650–657. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/25727>

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
VOLUME-2, ISSUE-1**

23. Sayfutdinov Feruz Ilniyazovich, . (2023). USING GIS SOFTWARE AND THE IMPORTANCE OF DIGITAL HISTORY IN THE STUDY OF HISTORY . *International Journal Of History And Political Sciences*, 3(10), 31–33. <https://doi.org/10.37547/ijhps/Volume03Issue10-06>
24. Sayfutdinov, F. (2023). THE IMPORTANCE OF DIGITAL TECHNOLOGY IN TEACHING HISTORY. *Modern Science and Research*, 2(10), 719–723. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/24678>
25. Ilniyoz o'g'li, S. F. (2023). XIX ASRDA XONLIKLARNING O 'ZARO SAVDO MUNOSABATLARI. *JOURNAL OF SCIENCE, RESEARCH AND TEACHING*, 2 (8), 111–114.
26. Ilniyoz o'g'li, S. F. (2023). ETNOGRAFIK TADQIQOTLARDA QORAQALPOQ XALQINING YORITILISHI.
27. Rahmonova , S., Xayrullayev , U., & Sayfutdinov, F. . (2025). “ОММАВИЙ МАДАНИЯТ”НИНГ МОҲИЯТИ, ТАРИХИЙ ИЛДИЗИ, ХАРАКТЕРИ ВА РИВОЖЛАНИШ БОСҚИЧЛАРИ. *Modern Science and Research*, 4(1), 479–488. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/61669>
28. Xayrullayev , U., Sayfutdinov , F., & Rahmonova , S. (2025). SHAYBONIYLAR DAVLATI VA USMONLI TURKLAR DAVLATI O'RTASIDAGI DASTLABKI ALOQALAR TAVSIFI. *Modern Science and Research*, 4(1), 147–154. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/60142>
29. Gulyamov, A. A. (2024). JAMIYATIMIZNING IJTIMOIIY-IQTISODIY, MA'NAVIY-MADANIY SOHALARIDA OILANING ROLI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 36(2), 149-153.
30. Azizovich, G. A. (2024). Trade Relations of Population in Bukhara Emirate, Shariah Rules and Regulations in Commercial Affairs, Partnership Relations. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 4(9), 189-194.
31. Azizovich, G. A. (2024). Family-Marriage and Inheritance Relations of the Population in the Bukhara Emirate. *Miasto Przyszłości*, 53, 964-969.
32. Gulyamov, A. (2024). BUXORO MUZEYNING TASHKIL TOPISHI TARIXI. *Modern Science and Research*, 3(12), 659-667.

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
VOLUME-2, ISSUE-1**

33. Gulyamov, A., Srojjeva, G., & Haqqulov, M. (2025). BUXORO OCHILGAN MUZEYLARNING TASHKIL TOPISH TARIXI. *Modern Science and Research*, 4(1), 248-256.
34. Gulyamov, A., Srojjeva, G., & Haqqulov, M. (2025). O 'RTA OSIYO OLIMLARINING KARTOGRAFIK MEROSI. *Modern Science and Research*, 4(1), 221-227.
35. Srojjeva, G., Gulyamov, A., & Haqqulov, M. (2025). XVII ASRDA BUXORODA ABDULAZIZXON MADRASASINING QURILISHI VA UNING TARIXIY AHAMIYATI. *Modern Science and Research*, 4(1), 471-478.
36. Shodiyeva, S. S., & Qamariddinova, G. A. Q. (2022). Buxoroda islomgacha bo'lgan diniy e'tiqodlar. *Science and Education*, 3(12), 219-225.
37. Akmalovna, Q. G., & Asror, A. A. (2023). Formation of Religious Ceremonies. *Central Asian Journal of Social Sciences and History*, 4(3), 167-172.
38. Saloxov, A., & Qamariddinova, G. A. (2023). BUXORO JADIDLARINING TA'LIM-TARBIYAGA OID G'OYALARINING NAZARIY-AMALIY ASOSLARI. *SCHOLAR*, 1(28), 55-69.
39. Salokhov, A. K. (2024). THE YOUNG PEOPLE ARE FORMED, THE ENLIGHTENED-INFORMATORS OF BUKHO USE YOUR IMAGINATION STYLE BASICS. *JOURNAL OF SCIENCE, RESEARCH AND TEACHING*, 3(4), 16-19.
40. Salokhov, A., & Qamariddinova, G. A. (2023). SOCIO-PHILOSOPHICAL AND PEDAGOGICAL BASIS OF THE CONCEPT OF TOLERANCE. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(8), 200-213.
41. Haqqulov, M. Y. O. G. L. (2022). Markaziy Osiyoda ilk diplomatik munosabatlar tarixi. *Science and Education*, 3(10), 385-389.
42. Yunusovich, H. M. (2024). Experiences Related to the Fine Fiber Cotton of Uzbekistan during the Years of Soviet Authority. *EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION*, 4(9), 129-132.
43. Yunusovich, H. M. (2024). The Formation, Development and Role of the High Seljuk Empire Founded by the Turkic Peoples in the Islamic World. *Miasto Przyszłości*, 53, 956-959.
44. Haqqulov, M. (2024). O 'RTA OSIYO XALQLARINING OZODLIK ORZUSI BO 'LGAN "TURKISTON MUXTORIYATI". *Modern Science and Research*, 3(12), 609-613.

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRARISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
VOLUME-2, ISSUE-1**

45. Yunus o'gli, H. M. (2023). QADIMGI MESOPOTAMIYA SHAHAR-DAVLATLARI O'RTASIDAGI O'ZARO MUNOSABATLAR.
46. Haqqulov, M. (2024). TURKISTON OZODLIGINING JARCHILARI. *Medicine, pedagogy and technology: theory and practice*, 2(11), 154-159.
47. Rahmonova Sanoat Shuhrat qizi. (2024). SPIRITUAL AND EDUCATIONAL REFORMS ARE THE FOUNDATION OF A NEW UZBEKISTAN. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14503228>
48. Rahmonova, S. (2023). DYNAMICS AND MAIN DIRECTIONS OF SPIRITUAL AND CULTURAL REFORMS IMPLEMENTED IN UZBEKISTAN. *Modern Science and Research*, 2(10), 850-854.
49. Rahmonova, S. (2023). YANGI O'ZBEKISTONDA MA'NAVIY-MADANIY ISLOHOTLAR. *Current approaches and new research in modern sciences*, 2(10), 40-43.
50. Rahmonova, S. (2023). YUKSAK MA'NAVIYATLI AVLOD-UCHINCHI RENESSANS BUNYODKORLARI. *Наука и технология в современном мире*, 2(3), 76-79.
51. Rahmonova, S. (2024). THE REFORMS IMPLEMENTED IN NEW UZBEKISTAN ARE THE FOUNDATION OF THE THIRD RENAISSANCE. *Modern Science and Research*, 3(2), 394-399.
52. Qizi, R. S. S., Shukhratovna, T. S., & Karamatovna, M. A. (2024). Implementation of Education and Protection of Children's Rights in the age of Technology. *SPAST Reports*, 1(7).